

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 113

Maribor, ponedeljek 19. maja 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemna v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 12

Oglasni po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Službena tajnost

ZDRAVNIKI, KI SO BILI DANES ZASLIŠANI, SO ODKLONILI IZPOVEDBE, SKLICUJOČ SE NA SLUŽBENO TAJNOST.

BEOGRAD, 19. maja. Danes se je pred državnim sodiščem za zaščito države nadaljevala razprava proti zagrebškemu obtožencem.

Na predlog obtoženega prof. Jelašiča so bili za danes povabljeni 3 zdravniki, ki so ga pregledali na zagrebški policiji: Zdravnik dr. Stančić je izpovedal, da se ne spominja, da bi pregledal njega, pač pa Begiča, ki je skušal izvršiti samomor in katerega je našel nezavestnega in mu je nudil prvo pomoč.

Zdravnik dr. Farkaš je priznal, da je pregledal Jelašiča na policiji in da je ugotovil pri njem srčno napako. O ostalem, kar je našel pri njem, pa ne more izpovedati, ker ga veže službena tajnost.

Zdravnik dr. Kisler je izjavil pri zaslišanju, da ima vse zabeleženo, kar je videl in ugotovil pri pregledovanju Jelašiča, da pa s tem ne more podati svojega mnenja, ker ga istotako veže službena tajnost.

O Jelašičevem slučaju bo sklepalo so-

dišče, ali naj se naprosi pristojno ministrstvo, da odveže zdravnike službene tajnosti.

Branitelja dr. Kostić in dr. Trumbić sta predlagala nato, da naj se izvrši rekonstrukcija eksplozije na Zrinjevcu in namestitve peklenskega stroja na Martinovki. Zahtevala sta dalje, da se pokličejo novi strokovnjaki, ker si mnenja prejšnjih strokovnjakov nasprotujejo. Stari strokovnjaki pa naj se pozovejo pred sodišče, da bi jih mogli branitelji izprašati. Državni tožilec dr. Učović je odločno nastopil proti predlogom braniteljev, o katerih bo sklepalo še sodišče.

Nato je državni tožilec dr. Učović sporočil, da razširja obtožbo proti Albinu Gašparcu radi razžaljenja Veličanstva, katero je zagrešil v preiskovalnem zaporu. Po kratkem odmoru je bil Gašparac zaslišan o tem dejanju ter je zanimal vsako krivdo.

S tem je bila današnja razprava zaključena.

Vseslovanska ideja

je doživela te dni v Jugoslaviji, zlasti v Zagrebu značilno in lepo manifestacijo. Ne ona plitva ideja platoničnega političnega panslavizma, ampak ideja praktičnega vseslovanstva, zgrajena na realnih pricipih medsebojnega duhovnega zblizevanja in spoznavanja ter sodelovanja vseh slovanskih narodov na izgradnji visokih človeških idealov.

Slovanski geografi in etnografi so v Zagrebu minuli petek zaključili svoj letošnji kongres, ki so se ga udeležili najodličnejši znanstveniki teh strok iz različnih držav, Češkoslovaške, Poljske itd., kot gostje pa tudi Francozi, Nemci in drugi. Povodom poslovnih prireditelj, katere so na čast odličnim gostom bile prirejene od bana in mestne občine, so bile izgovorjene besede, ki zaslužijo, da ostanejo zapisane v historiji Zagreba in naše države. Na banketu mestne občine je zagrebški župan Srkulj povdaril, kako je Zagreb že o dnekdaj znan po svoji slovanski širokogrudnosti, radi česar ga veseli, da se je v njem tokrat ponovno manifestirala vseslovanska misel, potrjena od velikih duhov in umov slovanskega znanstvenega sveta. Z enakim povdankom realnega vseslovanstva so izrekli svoje govore tudi Poljaki in Čehi, zlasti šef poljske delegacije dr. Roemer, ki pozna posamezne dele naše države, zlasti Dalmacijo in južno Srbijo, že dobrih 20 let, in ki je zlasti povdaril, kako visoka in stara kultura obstoji v Jugoslaviji, kjer je našel dokumente visoke umetnosti iz 13. in 14. stoletja, enakovredne umetniškimi spomenikom iz predrafaelske dobe v Italiji. Povdaril je, da je turška okupacija pač uničila naš narod materijalno, ni mu pa zaslužila duše. Povdaril je končno, da je našel v najsevernejši Sloveniji tipe in noše in narodno umetnost, kakoršno je našel tudi v južni Srbiji, kar mu je jamstvo in dokaz za edinstvenost naroda.

Kongres slovanskih geo- in etnografov (zemlje- in narodopisnih učenjakov) je torej ne le v svojem stvarnem strokovnem delu zopet poglobil medsebojne stike med zastopniki posameznih slovanskih narodov, kar v stvari pomeni poglobitev realne vseslovanske ideje, ampak je tudi v svojem zaključku dal vsem udeležencem novega ognja in novih pobud za nadaljevanje dela po teh smernicah. V najširše plasti slovanskih narodov bo potom njihovih znanstvenikov zaneseno spoznavanje drug drugega, spoznavanje zemlje in narodov in šeg in običajev, spoznavanje onega, kar je vsem skupno, in onega, kar je vsakega posebnost, da se iz spoznavanja vsega tega končno rodi v dušah slovanskih narodov velika sinteza slovanske skupnosti, prenos onega, kar je dobro, k drugim, kjer tega ni, in iztrebljenje onega, kar je slabo v naših značajih in običajih. Le tesno medsebojno spoznavanje, sloneče ne na fantasterijah, ampak na praktičnih, realnih vidikih, bo rodilo to vseslovansko sintezo.

Nedvomno pa so slovanski učenjaki na delu na svojem letošnjem kongresu

„Graf Zeppelin“ odplul v Južno Ameriko

FRIEDRICHSHAFEN, 19. maja. Zrakoplov »Graf Zeppelin« je včeraj ob 17.19 startal za polet v Južno Ameriko. Na krovu je 22 potnikov, med njimi 3 dame. Ob 19.25 je zračni orjak preletel mesto Basel, ob 1. ponoči pa je v višini 200 m plul nad Besanconom, narkar je krenil v jugovzhodni smeri. Močen jugovzhodni veter je vožnjo vidno oviral. Zrakoplov bo potoma pristal v Seville, kjer bo izstopilo 6 potnikov, vstopila pa bosta tamkaj vojvodkinja Viktorija, sorodnica španskega kralja ter infant Alfonz.

FRIEDRICHSHAFEN, 19. maja. Poveljnik zrakoplova, dr. Eckener, je izjavil, da bo rabil na poletu v Južno Ameriko do Pernambuca 45—48 ur.

PARIZ, 19. maja. »Graf Zeppelin« je plul davi zapadno od ustja Rodana proti Seville. Tamkaj je pripravljenih 40 vojakov španskega vojnega letalstva, ki bodo pomagali dopolniti zrakoplov s plinom.

Podpisovanje delnic za reparacijsko banko

PARIZ, 19. maja. Francoska banka javlja, da bo rok za podpisovanje delnic banke za mednarodna izplačila nepreklicno samo jutri 20. tm. od zjutraj do popoldne.

zopet pogrešali nekaj: manjkali so zastopniki onega ruskega naroda, ki je dal slovanstvu in celemu svetu — kakor na vseh poljih znanstva in umetnosti — tudi na polju geografije in etnografije odlične znanstvenike. Slovanski kongresi te ali one stroke bodo nepopolni dotlej, da bodo zastopani na njih tudi sinovi silnega ruskega naroda. Šele takrat bo vseslovanska ideja slavila svoj triumf. V velikem interesu vseh slovanskih narodov je, da na znanstvenem, na kulturnem polju pride čimprej do tesnih stikov tudi z Rusijo, brez ozira na momentani politični položaj in režim v tej državi. Zakaj jasno je: ako zastopniki Rusije

Vojaška parada pred Mussolinijem

FLORENCA, 19. maja. Včeraj se je vršila tu velika manifestacija vojaštva, mornarice, miličnosti in drugih čet, ki so defilirale pred Mussolinijem. Parade se je udeležilo 120 letal. Mussolini je imel pri tej priliki govor, v katerem je pozival vojake, da naj bodo vedno pripravljene žrtvovati življenje za domovino. Ogromna množica naroda je prirejala Mussoliniju neprestano viharne ovacije.

Smrtna nesreča raketnega letalca Valierja

BERLIN, 19. maja. Znani pionir raketnega avta in raketnega letala, inž. Valier, je v soboto zvečer pri poizkusni vožnji raketnega avtomobila smrtno ponesrečil. Poizkusiti je hotel nov raketni avto, ki je imel napraviti kratko vožjo brez šoferja. Valier je stal za vozom. Nenadoma je sledil močen pok in švignil je plamen. Valier je dobil pri tem več težkih poškodb, katerim je kmalu nato podlegel.

NEWYORK, 19. maja. Silni viharji in neurja so napravili po južnih pokrajinah Zedinjenih držav ogromno škodo. V Sorruvillu je bilo več oseb ranjenih, v Arkansasu 6 oseb ubitih, nad 100 ranjenih. V severozapadnem delu Teksasa in jugozapadno od Arkansasa so mnoge pokrajine ogrožene od poplave.

prihajajo že na razne mednarodne in evropske politične in gospodarske konference, je tem bolj naravno, da moramo računati na njih sodelovanje na vseslovanskih kongresih učenjakov in umetnikov, in da se nam ob takih prilikah prav nič ni treba bati boljševiske propagande ali — svetovne revolucije.

Sklepamo: vseslovanska ideja si bo zmagovito utirala pot svoje realne solidnosti šele takrat, kadar se bodo slovanske prireditelje vršile ob sodelovanju zastopnikov vsega slovanskega sveta. Prav iskreno želimo, da bi bilo to čim prej!

Samomor 60letnega čevljarja.

Čevljarji mojster Štefan Vojvoda iz Barvarske ulice je že nekaj dni sem kazal znake duševne pobitosti in zmedenosti. Včeraj je begal po mariborskih ulicah, zvečer pa je šel v neko gostilno in si naročil vina. Naenkrat pa je planil v jok in se začel od znancev poslavljati, češ, da gre v smrt. Baje so ga bridko užalile neke ženske, ki so mu na njegovo povabilo, naj bi šle z njim pit, odgovorile, da s »polčlovekom« (Vojvoda je bil zelo majhne postave) ne bodo pile. Izginil je iz gostilne. Krog 22. ure pa je videl Fr. Kranjc, nočni čuvaj lesne trgovine Vesnaver na Meljski cesti stati na splavu na Dravi človeka, ki se je slačil. Šel je k njemu in vprašal neznanca, kaj tam dela. Neznavec mu je izjavil, da se gre kopat, v tem hipu pa že tudi skočil v Dravo in izginil v valovih. Čuvaj Kranjc je poklical stražnika, ki je vzel od Kranjca podatke ter odnesel suknjo, hlače, klobuk in čevlje, ki jih je obupanec pustil na licu mesta, na policijo. Tam je danes neki postrežek, ki je stanoval skupaj z Vojvodo, spoznal te stvari kot njegove, tako, da je skoro sigurno, da je Vojvoda v hipni zmedenosti izvršil obupni čin.

Smrtna nesreča na cesti.

V soboto proti večeru je posestnik Anton Kokol iz Zg. Dupleka na vožnji po nekem klancu nenadoma padel pod voz in ker so volji dirjali naprej, prišel najprej pod noge volov, nato pa še pod voz, kojega kolesa so mu šla čez glavo in telo. Rešilni oddelak je ponesrečenca nezavestnega prepeljal v mariborsko bolnico, kjer je pa že v nedeljo zjutraj izdihnil, ne da bi bil prišel k zavesti.

Riziko dela.

Pri stavbni in lesni tvrdki Nassimbeni nastavljen 51letni žagar Jakob Pihlerič iz Bresternice je pri delu tako nesrečno padel, da si je levo stegno zelo opasno ranil. Z rešilnim avtom so ga prepeljali v bolnico.

Ste že podpisali deleže za pohorsko vzenjačo

Nemški pisatelj o Slovencih v svetovni vojni.

V znamenitem romanu »Spor za seržento Grišo« opisuje nemški pisatelj Arnold Zweig prav značilno, kako so med svetovno vojno Nemci in Avstrijci zlorabljali Jugoslovane. Na zunaj bi naj mešanje Nemcev in Avstrijcev dokumentiralo trdno zvezo, dejansko pa so hoteli Nemci držati nezanesljive Jugoslovane v trdni evidenci. Arnold Zweig pravi v gornji knjigi, ki so jo označili minulo leto tudi Čehi kot eno najboljših del o svetovni vojni: »Divizija von Lychov je zasedla v velikem loku progó vzhodne fronte, ki je na severu mejila na bavarsko, na jugu pa na avstrijsko divizijo. Desno krilo je kazalo mešane zveze, v katerih so bili »radi boljšega stika« nemški in avstrijski bataljoni med seboj pomešani. V resnici pa so na ta način pruske kompanije kontrolirale in »držale« Bošnjake in Slovence.« Tudi v nadaljnem opisuje Arnold Zweig svetovno vojno tako drastično, da se mu je kot Nemcu res čuditi in samo dokazuje, kak ogromen, duševen preobrat je doživela po vojni nemška inteligenca in masa. Zanimivo knjigo, ki bi jo priporočali vsakemu Jugoslovanu, ima tudi »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu,

Najnovjša smer boljševiške politike

DOSEDANJE PERIODE NOTRANJE IN ZUNANJE BOLJŠEVIŠKE POLITIKE. — PJATILETKA IN NJEN NEU SPEH. — NOVA ATAKA NA EVROPO.

Po zmagoviti boljševiški revoluciji in uvedbi proletarske diktature v Rusiji l. 1917., se je moskovsko vodstvo tretje internacionalne z vsoto vnelo lotilo svojega velikega načrta: svetovne komunistične revolucije. Podprto po splošnem kaotičnem stanju, v katerem je bila tik po svetovni vojni vsa Evropa, posebno premagana Evropa, je bilo trdno prepričano, da mora njegova stvar uspeti. In manjkalo je tudi zares le malo, da ni ves stari svet zagorel v krvavih zubijih komunizma. Na Madžarskem je Bela Kun celo že uspelo inaugurirati boljševiški režim, neuspešno so bile — vsaj začasno — tudi nekateri lokalni ustaje v Nemčiji. Kljub temu pa je izmučena Evropa imela še toliko zdrave moči, da je to nevarnost preprečila in odstranila in moskovski sen o panevropski sovjetski uniji je propadel. Razočarani po tem neuspehu so se ruski boljševiki obrnili v drugo smer: posvetili so vse svoje napore notranji izgraditvi svoje lastne države, snovanju rdeče vojske, močne komunistične organizacije in ekonomsko zasigurate bodočnosti. Čeprav jim pa tedaj ni bil trenutno najvažnejši cilj svetovna revolucija, misli nanjo vendarle niso opustili. Spremenili so samo taktiko. Kakor hitro se jim je namreč ponudila prva ugodnejša prilika, so misel na realizacijo svojega političnega, sna zopet obudili, samo da tokrat niso gledali več pretežno proti zapadu, v Evropo, ampak v prvi vrsti na vzhod in jug, v Azijo. Končni cilj je pa kljub temu ostal isti: rušenje Evrope, samo ne naravnost, temveč indirektno preko njenih azijskih kolonij in s pomočjo in sodelovanjem ogromnih človeških mas Kitajske, Japonske in obeh Indij. Zato so v svoje namene izrabili kitajsko državljansko vojno in osnovali v Moskvi posebno visoko šolo za komunistično propagando in pripravo revolucije na vzhodu in jugu. Naposled je pa bil izključno v ta namen insceniran tudi lanski napad na Kitajsko.

Kakor v Evropi, tako pa so se njihovi načrti izjalovili tudi v Aziji. Na Kitajskem je nacionalizem zmagal nad komunizmom in mogotci v Moskvi so znova prišli do spoznanja, da teren za njihovo akcijo še ni pripravljen. In kakor po prvem neuspelem poizkusu v Evropi, tako so se tudi po tem v Aziji zopet z vsoto silo zopet lotili lastnih domačih razmer. V ta

namen je bil izdelan program takozvane »pjadiletke«, v ta namen je bila započeta nova kolektivizacija poljedelstva, započeta akcija proti veri in cerkvi in naposled tudi akcija proti ravnateljstvu v evropski in sploh svetovni trgovini. Boljševiki so si skratka hoteli pridobiti pet let časa za notranjo utrditev in popolno realizacijo svojih teorij. V tem času so hoteli dvigniti svojo gospodarsko moč, z metanjem ogromnih količin na evropski in svetovni trg, izravnovesiti in vpropastiti našo trgovino in industrijo in če mogoče tudi agrarno produkcijo ter tako pripraviti podlago za nov politični naskok.

Ves ta grandiozni načrt pa se je, vsaj tako izgleda, že definitivno porušil. Stalin sam je bil primoran zatrobiti k umiku in, kaj je bolj naravnega kakor to, da se vrne vsa boljševiška akcija spet na staro. Že dvakrat ali trikrat začasno opuščeno linijo? Skoraj matematično natančno se je dalo to predvidevati in — uresničilo se je! Vsa znamenja na moskovskem političnem nebu namreč kažejo, da pripravljajo boljševiški mogotci nov, še pojačan sunek proti Evropi. Prav za prav so s svojo ofenzivo že začeli. Prve patrolje so že v boju v Indiji, kjer so se kakor z jedačke priselale na mogočeno Gandhijevo nacionalistično akcijo, druge se pa bližajo naravnost Evropi sami.

Te dni so bile v Moskvi izvršene svečanosti, s katerimi se je zaključil doslej največji kurz na boljševiški visoki šoli za evropske komunistične agitatorje. Krog 4000 mladih ljudi vseh evropskih narodov in držav je bilo diplomiranih za agitatorje. Vsi ti absolventi pa so deloma že bili ali pa bodo v najkrajšem času poslani v Evropo, da osebno prevzamejo vodstvo priprav za nov komunistični prevratni poizkus. Obenem ž njimi pa prihajajo iz Rusije tudi ogromne množice komunističnih propagandnih tiskovin, knjig, brošur, lepakov in letakov in tudi — denarja. Tako stojimo tedaj neposredno pred novo propagandno boljševiško ofenzivo, a trdno smo prepričani, da bo končala prav tako kakor so vse dosedanje: z neuspehom. Kljub vsem slabostim in razprtijam je Evropa še vedno toliko močna in zdrava, da se ji ni bati nevarnosti in boljševiški sen bo tudi še znaprej ostal — le sen.

in nam predstavil dohtarja Konja mestoma celo prav posrečeno, posebno v prvem dejanju. Nekateri kočljivi momenti je izvrstno premagal, drugod pa je bil šibkejši. Zato pa je tokrat odrekla ga **Zakrajškova** kot Rojnikova žena Pavla in nas kljub vsemu prizadevanju ni mogla prepričati. Njena igra je bila mnogo premalo poglobljena, doživljena. Žena, ki se bori za vse, na čemer je zgrajeno njeno življenje, je drugačna. Sestra Živa gđ. **Kraljevo** je bila pristna in prepričevalna, vendar pa ni bila tisto razodetje, ki bi po pomenu svoje pojave v življenju rodbine dr. Rojnika morala biti. Ljubimске vloge niso njena najmočnejša stran.

Gospodična **Pepca** ali dama v črnem je misteriozna pojava, ki v drami ni dovolj pojasnjena, zato jo je tudi igralsko težko povsem opredeliti. Gđ. **Starčeva** jo je dobro interpretirala, le za odtenek manj patosa bi si bili želeli. Dobro je pa pogodila ga **Dragutinovičeva** nadzornico Hrenovo in jo odigrala vseskozi dosledno in na višini. Ostale moške in ženske vloge so še manj problematične kakor je dr. Konj sam: ljudje so to iz vsakdanosti, zato so jih tako tipizirali tudi naši interpreti, g. **Pavle Kovič** generala, g. **VI. Skrbinšek** dr. Trebeža, g. **Rasberger** polkovnega zdravnika, g. **Harastovič** Peterco, g. **Tovornik** narednika, ga. **Savinova** sestro Emo, gđ. **Renčljeva** prvo in ga. **Gorinškova** drugo pacientko. Od otrok je bil pravi otrok le Marko. Konec tretjega dejanja je režijsko in igralsko preveč razvlečen. — Navzoči autor je bil poklican na oder in je prejel venec in cvetje. Obisk bi pa bil lahko boljši.

Mariborski in dnevi drabiž

Letalske produkcije na vsesokolskem zletu v Beogradu.

Uprava aerokluba »Naša krila« je sklenila, da bodo aeroklubi kraljevine Jugoslavije sodelovali s svojimi aparati na beograjskem vsesokolskem zletu. Udeležili se bodo iz Zagreba 3, iz Ljubljane 3, iz Maribora 2, Novega Sada, Skoplja, Niša in ostalih mest po 1 aparat, Beograd pa s 4 šolskimi in 4 sportnimi avijoni. Da bi zračne produkcije bile čim boljše, je Aeroklub Jugoslavije pozval tudi aeroklube Rumunije, Češkoslovaške in Poljske, ki so vsi z zadovoljstvom sprejeli poziv, vendar še niso določili števila avijonov.

Pričetek sezone v Rogaški Slatini.
Sezona v Rogaški Slatini je pričela 1. maja, prvi gostje pa so prišli že koncem aprila. Kljub vremenskim neprilicam je prispelo v prvi polovici maja že okrog 100 gostov. Zanimanje je izredno, zadovoljstvo splošno in vsa znamenja kažejo, da bo letošnja sezona rekordna. Vsem, ki nameravajo letos posetiti zdravilišče, se priporoča, da že sedaj rezervirajo sobe. Oni, ki prihajajo radi zdravljenja, pa naj pridejo pred ali po glavni sezoni (do 15. junija ali od 15. avgusta dalje). Pred in po sezoni so mnoge večje udobnosti in tudi popusti v cenah.

Smrtna kosa.
V soboto sta umrla v splošni bolnici 40letna kuharica **Stefanija Mihelič** in 5 in polletni sin viničarja **Jožef Schönwetter**, v nedeljo zjutraj pa je umrl istotam kmet **Anton Kokol** iz Zg. Dupleka, ki je smrtno ponesrečil pod vozom. V Stritarjevi ulici je včeraj umrl 44letni kurjač mestne plinarne **Ignac Visentin**, v splošni bolnici pa tudi včeraj 60letni kolporter **Franc Južina**.

Redkost na našem trgu
so brez dvoma — prvi jurčki, katere je prineslo davi na trg neko kmetko deklet od Sv. Marije ob Pesnici. Jurčki, ki so ob tem letnem času še silno redki pojav, so imeli prav apotekarsko ceno: boren kumček Din 5. Sicer pa zatrjujejo gobariji, da homo letos imeli izredno bogato gobje leto.

Naše rešilno moštvo v Gradcu.

Včeraj je bil mariborski rešilni oddelek pozvan, da prepelje iz Gradca v domovino mariborskega trgovca **Ivana Koražijo**, ki je — kakor smo svoj čas poročali — blizu Gradca na avtomobilski vožnji ponesrečil, da so mu morali v bolnici pri usmiljenih bratih v Gradcu amputirati levo nogo. Ko se je včeraj mariborski rešilni avto ustavil pred navedeno bolnico, je pravkar pripeljal mimo voz graške cestne železnice, iz drvečega voza pa je v tem hipu padla neka dama. Naši reševalci niso nič dolgo pomislili, da so v področju tuje države, ampak so v zavesti svoje dolžnosti hitro prijeli in prenesli damo v bolnico. Ko je prišel graški rešilni avto z 2 zdravnikoma, ni imel več posla. Zastava Rdečega križa pač ne pozna ne državne meje in ne razlike med državljani...

Kopalci v Dravi
so se včeraj prvič pojavili v večjem številu, dasi je Drava še prav mrzla. Tudi je švigalo po dravskih valovih včeraj vse polno sportnikov s sandolinami.

Dramatično aretacijo
smo doživeli v soboto zvečer. Neki **Stanko H.** se je poskušal v tatvini kolesa. Izvedel je pa stvar tako nerodno, da so ga opazili pasanti in za njim se je vsula cela kopicja kolesarjev in pešcev v divjem lovu. Na Koroški cesti so ga »z združenimi močmi« aretirali in oddali policiji.

Na naslov zdravstvene oblasti.
Na našo notico pod gornjim naslovom, priobčeno dne 16. tm. nam sporoča zdravstvena oblast, da je bil za difterijo oboleli sinko premikača **Josipa Medveda** takoj prepeljan v bolnico, stanovanje pa temeljito desinificirano, vsled česar niso bili potrebni več nobeni drugi ukrepi.

IV veliki dvoran: Union Samo danes ob 8. Baron Zigirhan Bej, čudo fakirja

danes velika predstava z vsem na plakatih označenim sporedom. Pozor! Izkopanje fakirja, ki je bil včeraj po predstari zakopan, se bode vršilo danes popoldne ob 6. uri. Vstopnina prosta. 1843

Novinarski klub.

Danes, ponedeljek ob 18. uri v kavarni »Bristol« redna klubova seja.

Lepo uspehi nastop sokolske mladine v Studencih.

Minulo nedeljo je priredil Sokol v Studencih prav zanimiv nastop dece in sicer moške in ženske v dveh starostnih skupinah. Ta nastop je bil res nekaj svojevrstnega: brez godbe, brez običajne veselice in točenja pijač in tudi brez nastopa naraščajnikov, gojenk, članov in članic. Samo deca je nastopila v 13. rajalnih in igralnih vajah, vsa vesela in razigrana kljub čmerikavemu vremenu in hladnemu vetru. Dokaj številni poselniki iz roditeljskih, sokolskih in učiteljskih krogov so z zanimanjem in čisto tudi s smehom spremljali dečo pri izvajanju vaj. Posebno jih je zabavala četvorica štiriletnih malčkov, zlasti črnolasi kodravček in blondinček, ki sta vzela stvar zelo resno in sta vsako vajo dovršila, četudi s precejšnjo zamudovaje je izvajalo 60 dečkov in 40 deklic, ki vsi obiskujejo telovadbo domačega društva. Nastop je pokazal, da društvo posveča vzgoji dece prav posebno paznjo in ubira nova pota ter dosega lepše uspehe. In ravno v Studencih je to še bolj potrebno nego marsikje drugod. Dobriček prireditve, katerega si je pridobila sama, ostane njej. O počitnicah bo društvo priredilo vsej svoji deci dvodnevno letovanje na Pohorju ali pa v njegovem vnožju.

Živinski sejem v Mariboru.

Na zadnji živinski sejem je bilo prignanih 14 konjev, 14 bikov, 120 volov, 341 krav in 10 telet, skupno 499 glav, prodanih pa je bilo 263 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 24. Povprečne cene so bile sledeče: debeli voli, 1 kg žive teže, 9—9,50 Din, poldebeli 8,25—9, plemenski 6—7,50, biki za klanje 7,50—8, debele klavne krave 7—8, plemenske 5,25—6, za klobase 3,50—4, molzne krave 6,50—7,50, breje 6,50—7,50, mlada živina 7,25—9 Din.

Ženska podružnica Ciril-Methodove družbe v Mariboru

priredi 31. maja in 1. junija »dan bonbončkov«. Naj ne bo nikogar, ki narodno čuti, da bi ta dan ne položil svoj dar domu na oltar. Vsa ostala društva pa prosimo, da se ozirajo na to prireditve.

Danes — ponedeljek

Kabaretni večer V VELIKI KAVARNI

Akademija na drž. moškem učiteljskišču.

Podružnica Ferijalnega saveza na drž. moškem učiteljskišču priredi v soboto, dne 24. maja, ob 5. v zavodovi slavnostni dvorani akademijo s pestrim sporedom in plesom. Čisti dobiček je namenjen revnim gojencem.

Tekmovanje najmlajših.

Mariborski mestni odbor »Podmladka društva Rdečega križa« priredi v nedeljo, dne 1. junija dopoldne v parku veliko tekmovalno dečo v starosti 4—11 let. Tekmovalo se bo v navadnem teku, tekanju z obroči, štafetnem teku in raznih drugih, tudi šaljivih tekih, potem v dirkanju z različnimi otroškimi vozili. Zmagovalci v posameznih točkah dobe diplome. Prosimo starše, da prično že sedaj z vadbo. Več objavimo v kratkem Odbor.

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadih kapi zasigurana naravna »Franz Josefova« grenčica lahko izpraznenje črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih cev so izkazala, da služi »Franz Josefova« voda posebno dobro starejšim ljudem. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Najmanjši sibirski narod

ČUKČI IN NJIHOVA RASNA PRIPADNOST. — ŽIVLJENJE IN OBİČAJI. — NRAVNO ŽIVLJENJE IN VERA.

Poleg velikih in večjih narodov Sibiri je v sploh severa, o katerih smo že govorili, prebivajo tam tudi narodi, ki štejejo komaj po nekaj tisoč duš. Med te po naših pojmihi tako male narode spadajo tudi Čukči, ki žive na najsevernejši in najvzhodnejši točki Azije ob Berinskem zalivu v soseščini s Korjeki. Vseh skupaj je le 4 do 5000. Čistokrvni niso več, pomešani so z drugimi severnovzhodnimi sibirskimi plemeni, ohranili pa so si svoj jezik. Nekateri so podobni Indijancem v Severni Ameriki, drugi pa sličejo bolj Mongolom. Postave so srednje, usta imajo velika, nos pravičen, oči ravne in velike, obrvi črne. Polti so rumenkastorjave. Mladina ima svežo rdečico na licih in otroke je prijetno videti v njih zdravju.

Čukči prebivajo poleti in pozimi v šotorih, a da so zavarovani proti mrazu, je šotor dvojen. Dolg je navadno nekaj nad 3 metre, širok 2 in pol in do 2 metra visok. Obdajajo ga debeli, topli kožuli severnih jelenov. Tal so pogrnjena s tjuhnjevo kožo. Razsvetljujejo jih s tranovimi svetilkami (mast) in v njih opravljajo posebno pozimi vse, tudi telesne potrebe. Svoje čolne izdelujejo iz kož tjuhnjev, ki jih napnejo čez tesno ogrodje. Ti čolni so tako lahki, da jih štiri možje lahko nesejo in tako prostorni, da je v njih prostora za 30 ljudi. Pozimi se pa poslužujejo sani s pasjo vprego. Pa tudi obleko imajo Čukči narajeno iz jelenovih kož in iz kož tjuhnjev. Moški se pozimi oblačijo v dva jopiča, pod tem pa nosijo dvojne hlače, ki segajo do gležnjev. Moška obleka ni okrašena, pač pa nosijo moški bisere v ušesih in na posebnih trakovih krogčela. Tetovirajo se samo ženske, ki se oblačijo kakor moški, le da rabijo več nakita. V šotorih je obleka žensk navadno zelo pomanjkljiva, le kadar vstopi tujec, se podvzajajo zakriti svoje telo. Sicer se pa Čukčije zelo rade lišpajo.

Kakor skoro vsi sibirski narodi, tako tudi Čukči nimajo stalnih bivališč: hodijo od kraja do kraja kot nomadi, pasejo črede severnih jelenov ter love ribe in divjačino. Streljajo z lokom in s posebnih vrste puščico. Morske pse lovijo v posebne mreže, medveda napadejo s sulico in nožem, mroža in druge večje

živali ubijejo s harpuno, ptice ujamejo v zanko ali jih streljajo s puščicami, ribe pa love z mrežami, truki in vilicami. Glavna hrana jim je meso severnih jelenov in rib, veliko pa pojedajo tudi zelenjave. Živijo zelo patrijarhalno. Najstarejšega si izvolijo za poglavarja, ki jim je svetovalec in sodnik in se mu slepo pokoravajo. Poglavar sodi ustno; laž, tatvino in goljufijo kaznuje s palico. Če se deklica pregreši proti pravosti, jo sme oče tudi umoriti.

Kadar se hoče mladenič, komaj 15 let star navadno, poročiti, mora iti k dekletovim staršem in povedati naravnost, kaj bi rad. Ti mu potem, če so ž njim zadovoljni, dajo za dve ali tri leta čredo severnih jelenov, katero mora pasti in oskrbovati in če to dobo dobro prestande, dobi nevesto in v balo nekaj jelenov. Med onimi Čukči, ki mnogo potujejo, je razširjeno tudi mnogoženstvo, vendar je gospodinja vedno le ena žena. Ženske imajo pri Čukčih dobro stališče, so zveste, a vedno koketne. Otroci so navadno zelo nadarjeni. Ples ljubijo ti ljudje strastno in spremljajo ga z godalom, ki je podobno goslim. Posebno razvit pa imajo tudi umetniški čut. Zelo dobro rišejo in rezljajo iz lesa, zato je vse njihovo orodje in orožje vedno okrašeno z ornamentmi. V ostalem so zelo miroljubni in prijazni, pa tudi gostoljubni je pri njih zelo velika.

Nekaj posebnega in nenavadnega je pa to, da smatrajo Čukči naravno smrt za nekaj sramotnega, zato se starčki, ki se naveličajo živeti, kratkoma dajo umoriti. To opravi navadno kdo izmed bližnjih sorodnikov. Umrjejo veseli in se poslavljajo od vseh, ki jim naročajo pozdrave za stare znance, ki so bili že poprej odšli na oni svet. Mrličje pokopljejo ali pa tudi sežgejo. Čukči verujejo v posebnega boga, ki je po njihovem mnenju tako dober, da ne more kaznovati ljudi in jih zato rajši prepusti zlim duhovom, proti katerim se bore z raznimi čarovnijami. Solnce ne časte, vendar pravijo, da prihaja vse dobro od njega. S tem so tedaj v popolni opreki z nekim polinezijskim ljudstvom, kateremu je solnce izvor vsega zla, posebno pa boleznj.

Kopanje pri Japoncih

Kar se tiče kopanja, nadkriljujejo Japonci ves svet, tudi Angleže in Amerikance. Zakaj pri Angležih je kopel še vedno privilegij imovitih slojev, Amerikane pa uganja s kopalnico bolj kult nego jo rabi. Na Japonskem pa je vsakdanja kopel prastara navada in potreba. Japonci raje žrtvuje večerjo nego kopel.

Japonska naprava za kopanje se od davnih časov ni mnogo spremenila. Pri bogatašu in siromaku najdeš visoko leseno kad, z medeno pločevino, razdeljeno v dva neenaka dela. V večjem delu je voda in deska za sedenje, v manjšem, ki je s pločevino obložen, pa se žari leseno ogelje, ki ogreva medeno pločevino in se tako greje voda. Ta naprava ima dvojne prednosti. Prvič je prijetnejše kopati se sede nego leže, ker lahko tako tudi se čitaš ali se briješ itd. Drugič pa se kopel ne ohladi, dokler je človek v njej, ampak postaja voda vedno toplejša. Ker pa Japonci že takoj stopi v močno zagreto vodo, prenaša nazadnje že temperaturo, ki bi za Evropejca bila neznošna. Zato se tudi mnogokrat zgodi, da zlasti starejše osebe zadene v kadi kap. Vendar je pa ta kad tako praktična, da se je poslužujejo tudi tujci, ki pridejo na Japonsko in se prav radi odpovedo komfortu zapadnjaških kopalnic.

Se pred nekaj desetletji je bilo na Japonskem nekaj navadnega, da so se jemale kopeli pred hišnimi vrati, in celo v velikih mestih so stale takšne kadi celo v najbolj prometnih ulicah. Sicer zelo ceremonijelni Japonci in njihove žene se niso prav nič ženirale, kopati se pred najširšo javnostjo popolnoma nage. Stara tradicija in že prirojena decentnost ste izključevali vsako nemoralnost. Sedaj se

tako kopajo samo še po vaseh, ker so tujci s svojo radovednostjo v mestih pregnali z ulic kopalce v rajski toaleti, ki so se živahno pogovarjali od kadi do kadi. Odkar so kopalne kadi prenešene v hiše, so začela v japonskih mestih cvesti javna kopalnišča. Takšno javno kopalnišče nadomešča Japoncu kavarno, klub, ali — kakor bi rekel Nemeč — »Stammtisch«. Zelo rade obiskujejo ta javna kopalnišča ženske, ki so še vedno strogo vezane na dom in ki jim je to redko razvedrilo. Tam se lahko izbrbljajo. Kopalnišča so ali brezplačna ali za neznatne cene ali pa v luksuznih etablismanih za visoke cene. Okrog devete ure zvečer vidiš v vsakem japonskem mestu odlično gospodo v kimoni, z brisalko in milom v roki vračati se iz kopalnišč. Ženske obiskujejo javna kopalnišča navadno samo enkrat v tednu, sicer se kopljejo z deco doma.

Zlasti pa ljubijo Japonci naravne vroče vode, ki jih je na vulkanskem Japonskem seveda zelo, zelo mnogo. Vendar ne hodijo tja samo bolniki, kakor pri nas, ampak tudi zdravi, da si ohranijo zdravje tudi še zanaprej. Delajo to tako radikalno, da posamezniki presede v žvepleni kopelji v vročini in smradu po več ur, ko bi Evropejec že davno padel v nezavest.

Največje telefonsko omrežje sveta

ima mesto Newyork, ki ima več telefonskih govornic nego cela Anglija z Londonom vred, namreč 1,812.000. V New Yorku odpade na vsakih 100 prebivalcev 27 telefonskih aparatov (v Mariboru 2). V New Yorku je dnevno povprečno 8,500.000 telefonskih pogovorov. Na vzdrževanju in izpopolnjevanju omrežja je stalno zaposlenih krog 47.000 delavcev. Telefonsko službo vrši 6350 uradnikov odn. uradnic.

Prvi javni nastop Sokola I.

Odkar se je znani sokolski delavec g. prof. dr. Pivko lansko jesen preselil iz mestnega centra na desni breg Drave, se je začelo v magdalenskem predmestju novo življenje. Pred kakimi 4 meseci je s pomočjo drugih tamošnjih nacionalnih delavcev ustanovil za ta del mesta in za sosedne občine prepotrebno novo sokolsko društvo, Sokola I, ki je s Sokolom - Matice v Mariboru v najboljših in najpristrčnejših odnošajih, in ki je našel svoje zavetišče v okrilju telovadnice v kasarni Kralja Petra, kjer je na tamošnjem obsežnem vrtu dobil tudi lep prostor za letno telovadišče. Sokol I se je takoj pričel krasno razvijati in je danes eno najboljših in najizvežbanejših sokolskih društev. Že pred dobrim mesecem je imel prvi večji nastop v telovadnici vojašnice. Včeraj pa je napravil drzen poskus, da priredi prvi veliki javni nastop na prostem, na letnem telovadišču. Poskus se je v polnem obsegu posrečil, interes vsega sokolskega in sokolstvu naklonjenega občinstva v Mariboru se je včeraj koncentriral na to prireditvev in burne ovacije tisočev, ki so bili navzoči, so bile jasen dokaz, da je Sokol I že s svojim prvim večjim nastopom zmagal.

Od druge ure pop. naprej se je pred Narodnim domom zbiralo sokolstvo obeh društev ter djačka in pitomačka četa inženj. - podoficirske šole. Formirala se je mogočna povorka z vojaško godbo na čelu, ki je krenila čez Glavni trg, preko državnega mostu in skozi Frankopanovo ulico na slavnostni prostor; za godbo obe navedeni četi, nato pa

sokolska konjenica s praporom, starešne v krojih, vzorna vrsta ter ostalo članstvo, naraščaj in deca pod vodstvom sokolske godbe in pod prapori. Povorki se je pridružilo na stotine ostalega občinstva, stotine pa so se prepeljale z avtobusi, katerih je vozilo včeraj popoldne večje število.

Na slavnostni tribuni v državnih trobojnicah so se plasirali oficijelni zastopniki oblasti, mesta, organizacij in druge občinstvo, ki je napolnilo tudi ves prostor krog telovadišča. Savez Sokola Jugoslavije je zastopal pukovnik g. Stevan Knezevič iz Beograda. Telovadni nastopi so bili vseskoz vzorni in se je zlasti pokazal krasen napredek Sokola I, zakaj nastopilo je včeraj že 50 ženske in 40 moške dece, krog 20 ženskega naraščaja itd. To je za ta del mesta izredno mnogo. Predvajali so pa razne vežbe poleg dece, naraščaja in članov obojega spola Sokola I tudi djaki in pitomci inž. podoficirske šole ter člani Sokola - Matice. Večinoma so bile na vrsti vežbe za vsesokolski zlet v Beogradu. Zlasti so mogočno učinkovale simbolične vežbe »Osvobojenje«, ki ste jih izvajali polnoštevilni djačka in pitomačka četa inž. podoficirske šole. Vse nastope je občinstvo neprestano burno aklamiralo. Vežbe ste spremljali in v odmorih občinstvo zabavali vojaška godba pod kapelnikom g. Svobodo ter godba Sokola - Matice pod kapelnikom br. Šušteršičem. Zanimive so bile tudi tekme v štafetnem teku.

Sokol I se je včeraj močno afirmiral. Sedaj velja: krepko naprej!

Sport

GAK (Gradec):SK Rapid 2:1 (2:0).

Včeraj je imel Rapid za gosta amaterskega prvaka Avstrije in prvaka Štajerske. Sodeč po naslovih, se je zdelo, da bo to nekoliko pretežek nasprotnik za Rapida. Pokazalo pa se je nasprotno. GAK ni podal one igre, ki se je od njih pričakovalo. Igrajo trdo igro, ki je le tu pa tam vezana na finese. Oster, največkrat še preoster start, je njihovo glavno sredstvo za doseg zmage. Odlikuje pa jih precizna igra z glavo in oster strel. Diktirajo silovit tempo, polagoma popuščajo in jih more h koncu vsak rutiniran nasprotnik stisniti. Sodil je gosp. Frankl in stilu tekme.

SK Svoboda:SK Olimp (Celje) 3:1 (1:0).

Predpoldne se je vršila na Rapidovem igrišču revanšna tekma med »Svobodo« in »Olimp« iz Celja. V tej tekmi je odločila igro homogenost Svobode, ki je osobito v drugem polčasu znala poiskati slaba mesta nasprotnika in jih izkoristiti. Njen napad je predvedel hitro in odločno igro — forsiral krili in nešteto krat presenetil nasprotnika. Odličan start njenih igralcev ji je omogočal, da je bila skoro vedno gospodar na igrišču. Sodil je gosp. Fišer dobro.

SK Železničar:ASK Primorje 2:1 (1:1).

SK Železničar je včeraj gostoval v Ljubljani proti bivšemu prvaku »Primorje« ter zaslužen zmagal v razmerju 2:1. Železničarji so imeli svoje najboljše moči v ožji obrambi in v napadalnem triu. Primorje, ki je nastopilo kompletno, daleko ni več ono moštvo, ki smo je videli lansko leto v Mariboru. Igra sama je bila mrtva in brez lepih momentov. Sodil je gosp. Schneller.

ISSK Maribor:SK Rapid 6:1 (4:1).

Zadnje prvenstveno tekmo mladine je odločil »Maribor« v svojo korist in je posebno v prvem polčasu predvedel lepo igro. Zmaga je bila zasluženja in odgovarja rezultat poteku igre. Sodil je dobro gosp. Hoffer.

Ljubljana: Grafika:Slovan 6:1 (4:1).

Izbirna tekma A team:B team 9:0 (5:0).

Zagreb: prvenstvene tekme: Concordia:Gradjanski 2:0 (1:0); Sparta:Viktoria 2:1 (2:1).

Beograd: prvenstvene tekme: Sokol: Jugoslavija 2:1 (1:1); BSK:Busk 5:1 (3:1).

Inozemski sport.

Gradec: Sturm:Hakoah 4:1 (3:1).

Celovec: Austria:Kastner & Öhler (Gradec) 3:1 (2:1).

Dunaj: prvenstvene tekme: Vienna: Wacker 5:1 (1:0); Admira:FAC 0:0; Sportklub:WAC 3:2 (2:2); Hakoah:Austria 5:4 (1:2); Rapid:Hertha 2:0 (2:0).

Praga: Sparta:Viktoria Žižkov 5:0 (3:0).

Paris: Francija:Škotska 2:0 (1:0).

Rokomet.

SK Železničar:KAC (Celovec) 8:3 (5:2).

Rokometno moštvo SK Železničarja je gostovalo včeraj v Celovcu proti Klagenfurter Atletik Club in zmagalo v razmerju 8:3. Mariborčani so bili za razred boljši in je bila zmaga popolnoma zaslužena.

SK Železničar, nogometni odsek.

Vsi igralci prvega in rezervnega moštva, kakor tudi mladina se pozivajo, da se radi fotografiranja udeležijo sestanka na igrišču, ki se bo vršil v torek, dne 20. tm. ob 18. uri. Načelnik.

Mariborski zimskosportni podsavez.

Seja upravnega odbora bo v četrtek, dne 22. maja ob 20. uri v posebni sobi restavracije »Orel«. Dne 4. junija ob 20. uri bo v Ljubljani svečeno izročen zlat zimskosportni znak gen. tajniku g. Josu Gorcu in smuškemu prvaku g. Jošku Janši. Članstvo se vabi, da se te proslave udeleži. Glavna skupščina JZSS bo v Ljubljani predvidoma 15. junija. Člani se je bodo lahko udeležili po svojih delegatih sorazmerno po številu verificiranega članstva. Občni zbor MZSP se bo vršil po glavni skupščini JZSS. — Tajnik.

Anekdote

Nekoč je prišel v Ferney neki vitez Dampierre in se je predstavil Voltairu kot pisatelj z besedami: »Imam čast, da sem član akademije v Chalonsu. Kakor Var je morda znano, je ta akademija posestrima pariške akademije.«

»Dobro, dobro, dragi gospod,« je odvrnil Voltaire, »in še jako pridna posestrima. Dosedaj namreč še nikdar nisem niti slišal o njej.«

Voltaire so nekoč vprašali, koliko let je stara naša zemlja.

»Na to vprašanje vam pač ne morem odgovoriti,« je pripomnil Voltaire, »kajti naša zemlja je v tem pogledu podobna stari devici, ki skrbno prikriva svojo starost.«

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

97

Menih Garconio je imel pokojno noč na svoji postelji iz mahu pod milim nebom. Jutranja rosa ga je vzdramila. Vstal je, stresel se ter se glasno zakrohotal.

»Cezar ima s svojimi ojačenji v celoti dvajset tisoč mož. Kakšen poraz bo napočil na veliki dan pravice...«

Menih si je poiskal ugoden prostor, da bi gledal boj zaveznikov in videl, ali bo Ragastens padel ali ostal živ. Sel je tja do gostine »Pri glavi«. Toda tu ni ostal; stopil je nekoliko dalje ter našel naposled udobno mesto, odkoder je mogel prekrasno videti vse, kar koli bi se zgodilo v soteski.

In že se je tam spodaj v daljavi pričela bitka, in njen šum je prihajal v vrtincih tik do Garconiovih ušes. Toda ure so minevale. Garconio si je bil prinesel živil. Pričel je mirno jesti, ne da bi prenehal opazovati čel je mirno jesti, ne da bi prenehal opazovati sotesko, sotesko, tam kjer se je vezala z bojiščem.

Naenkrat pa se je hrup približal. Sklonil se je. Ljudje, vojniki so tekli spodaj; bili so iz armade zaveznikov, bili so prvi begunci, ki so se bili vrgli v sotesko, da se vrnejo v Monteforte. Nato, skoraj v par hipih, že niso bili več posamezniki: cele čete so prihajale v brzem teku mimo... in nato je sledila zmešnjava, cela zmedena množica, trume brez orožja, ljudje, ki so pehali drug drugega, stopali na padajoče tovariše, ranjenci, ki so se trudoma vlekli naprej, in jezdec, skušajoči prehiteti množico pešcev.

»Kaj sem rekel?« je zatullil Garconio, nor od veselja. Toda tu ne vidim Ragastensa! Takoj pojdem pogledat na bojišče... in najdem ga!... Makar če bi moral obračati mrtvece drugega za drugim!...«

Soteska je zdaj kar mrgolela ljudi. Podobna je bila človeškemu mravljišču, presenečenemu od katastrofe in blazno bežečemu pod žarki brezčutnega solnca. Naposled se je prikazala četa, ki se je še dobro držala: umikala se je le počasi, med neprestanim borenjem.

Krik, ki se je dvigal iz tega mravljišča, je bil strašen. In zdajci se je pokazalo čelo Cezarjeve kolone. Borgijske čete so prodirale v dobrem redu, v sklenjenih vrstah, podobne strašnemu zmaju, ki se z naježenim grebenom vali v sotesko.

»Se dobro uro, pa bo Monteforte zavzet!« je kriknil menih.

Nato, zadihaje se od razburjenja: »Ragastensa ni vmes!... Padel je tam dol!... Gledat pojdem!...«

Cezarjeva armada se je neprestano pomikala naprej. Zdal je bila v svoji celoti pred očmi meniha. Ki se je sklanjal naprej, prilemaje se za skalni rob, ter drgetal in riul od razburjenja.

V tem trenutku na je zagrmela v smeri proti Montefortu strašna razstrelba.

Ko se je menih sklonil na tisto stran, je videl, kako se je dvignil v zrak gost steber dima, pomešan s

kamenjem in z ogromnimi skalami... Nato se je dim razkadil. In Garconio je začul rjojenje, videl je preplašeni odskok Cezarjeve armade... Dež kamenja je padal nazaj na armado in mečkal cele oddelke...

»Kaj je to?« je zamrmral menih in prebledel.

In že je zagrmela druga razstrelba, toda bliže pri Garconiju.

Dvignil se je enak steber dima, razsul se isti dež kamenja in skal, in isto rjojenje, isto ječanje je bruhnilo kvišku... Cezarjeva armada se je hotela umakniti, toda tisti, ki so prihajali zadaj, so rili še vedno naprej; nered je bil nepopisen.

Menih je strašno zaklel. Nato je planil na planoto ter stekel proti krčmi. In takrat je kakih petsto korakov od sebe zagledal človeka, ki se je sklanjal in zažigal prižigačo. Tretja razstrelba je vzmajala maso skalovja. Strašno kričanje je prihajalo iz doline...

Ta človek je sam s svojo lastno roko mesaril celo armado.

In Garconio je dvignil pest proti nebu ter kriknil bogokletno besedo v oblake... Spoznal je bil Ragastensa...

Ragastens je skočil naprej, bližaje se krčmi. Še enkrat se je sklonil, vzprasketal je majhen ogenj... in še enkrat je zagrmela poguba!...

Podoben titani iz bajeslovnih časov, je drbil Ragastens to gorovje, da zmasi sovražnikovo vojsko!... Zopet se je pognal dalje, in peta razstrelba je zdaj podrla ogromne plasti skalovja v sotesko...

Okamenel, prepadel, kakor v hudobnih sanjah, je gledal menih njegovo početje. Naposled ga je videl planiti v krčmo. In zdaj se ga je polastila nekaka blazna razburjenost. Tudi on je stekel proti krčmi ter planil v njeno notranjost skozi ista vrata, skozi katera je videl skočiti Ragastensa; tukaj pa se je zagledal pred stopnicami, ki so vodile pod zemljo.

»Oh, ta satan! Ta strašni zlodej!« je zaškripal z zobmi.

In ves bled, z lasmi naježenimi od groze, blazen od besnosti, se je zagnal po stopnicah, in vse niže, vse niže v globino. Preteklo je dvoje ali troje kleti, v katerih je vladala poltema, in nenadoma je zagledal Ragastensa, prižigajočega dolgo lumbo.

Usodepolna vrvice je zažarela in jela prasketati. Ragastens je zdaj vstal, zapustil zadnjo klet ter mehansko zaprl za seboj železna vratca. Brez naglice je stopil proti sledečim.

Naenkrat pa mu buši glasen krohot na uho, rezek krohot, kakor se pač krohočejo Dantejevi demoni. Vratca, proti katerim je korakal, so se bila siloma zaprla! Ragastens je bil jetnik v drugi klet, med dvojnimi železnimi vrati!...

Za njegovim hrbotom, v zadnji klet, je prasketala prižigača, ki je imela zapaliti ogromno množino smodnika... In on je ni mogel več zadušiti!... Pred njim, v sprednji klet, onostran železne mreže, ki se je bila zaprla, na je videl črno senco. Ta senca je bila menih! Bila je Garconio — Garconio, ki se je smejal in tiščal obraz med železne palce.

»Vidiš, zlodej!« je renčal nad vitezom. »Zdal si ujet v svoji lastni nastil!...«

Ragastens je skomizgnil z ramami ter mu obrnil hrbet.

»Umri!« je zarjul menih. »Umri v obupu! Umri, prokleti!«

In Garconio je planil na prosto. Ragastens je brez uspešno poizkušal odpreti vratca, ki so ga ločila od prižigača. Toda vratca, ki jih je bil sam zaprl, so se zapirala z zapahom, ki je segal v skalo, in zdaj bi bil potreboval ključa, da bi jih mogel odpreti!

Prižigača je polagoma dogorevala.

Ragastens je izračunal, da mu preostaje jedva še pičli dve minuti življenja. Prekrižal je roke, sedel v kot, zaprl oči ter si z vsemi silami duše obudil v srcu podobo, ki jo je častila njegova ljubezen.

»Z Bogom, Primavera!«... je zamrmral.

Nenadoma pa se je zdrznil; na stopnicah je slišal besno mikastenje in zdajci se je prikazal človek, težkim kladivom v roki.

»Spadacappa!« je zagrmel Ragastens in planil pokoncu.

Spadacappa ni odgovoril ničesar; udrihal je po ključavnici z udarci, ki bi bili razbili tudi vrata Svetoangelskega gradu. Od tretjem udarcu so vrata odletela. Ragastens je planil na stopnice.

Spadacappa je zdaj zagrabil črni zveženj, ki je ležal na tleh. Ta zveženj je bil menih Garconio, zvezan na rokah in na nogah.

»Milost! Usmiljenje!« je tutil menih ter se zvijal v smrtnem strahu.

Spadacappa ga je brez odgovora zavlekel v klet, v bližino železnih vrat, za katerimi je gorela prižigača. Nato je zbežal tudi on po stopnicah na vrh. Z dolgimi skoki je dohitel viteza, nakar sta se obadva naglo oddaljila.

Nista še bila petdeset korakov ododot, ko se je mrtvaško oglasila nova razstrelba, še strašnejša od prejšnjih. Vsa masa skal se je majala nekaj sekund. Nato je sledilo fantastno rušenje, orjaške skale so se razsule v zrak, in med nimi je Ragastens za hip zagledal črno in ožgano junjo človeškega telesa... Nato je padlo vse to s strašnim treskanjem v sotesko.

Ko se je razpršil gosti oblak dima in prahu, je bila krčma izginila. Skala Glava je bila porušena, podrt, zdrobljena... In na njenem mestu se je videla samo še zijoča jama, odkoder je bežalo na tisoče preplašene golazni.

Dočim so se ostanki Cezarjeve armade napol mrtvi od groze spuščali v divji beg, se je Ragastens z višine neke skale sklonil nad sotesko. Med bežečimi je oddaleč zapazil Cezarja, katerega je poznal po njegovem črnem konju in po oklepu. Zasmejal se je z glasnim, rezkim, neodoljivim smehom. Vsa strahovita napetost živcev, katere je potreboval za svoje čudežno delo, se je razsula v tem krohotu...

V tem trenutku je Cezar dvignil glavo, kakor da je slišal vzlic kričanju. Videl je Ragastensa. In njegova nest se je iztegnila proti vitezu v gesti obupne grožnje.

»Do svidenja, Svetlost!« je kriknil Ragastens v svo silo svojih pljuč.

Toda Cezar, ki ga je razbrzdana povodeni bežečiji odnašala s seboj, je že izginjal za nekim ovinkom Paktenske soteske. Ragastens se je obrnil k Spadacappi.

Ukradeno mi je bilo

v Mariboru 2. maja novo kolo znamke »Waffenrad« št. 31.32.484. Najdite-lju kolesa dam primerno nagrado. Naslov v upravi lista. 1478

Prodaj

električno svetiljko, dinamo znamke »Hella«. Cena Din 100. Martin Cerinšek, Jezdarska ulica 8, II. objekt, prtiličje. 1477

Kanaček

odletel proti Krčevini. Najditelj se naproša, da ga odda v Aleksandrovi cesti 83, Majcen. 1481

Hitro popravilo ur,

ceneno in točno z 1—5letnim jamstvom pri tvrdki A. Stojec, Maribor, Jurčičeva ulica št. 8. Po stenske in stoječe ure se pride na dom. XVII

Elektroinštalacije,

montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopij vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

Dr. Kern

Prva pomoč
ponesrečenim živalim

knjiga polna ilustracij. Važna za kmetovalce in živinorejce.

Cena Din 34.— s poštnino Din 36.—.

Naroča se v

knjigarni Tiskovne zadruga, Maribor
Aleksandrova cesta 13

Ne nopenjaite si živcev! Inserirajte
Saj jutri izveste —
kaj je Autofot! „Večerniku“

POLETNI ČEVLJI!

Dobro sortirani, velika izbira, radi tega prednostni nakup. — Vse dobite, kar zahteva občutljiva noga poleti: Sandale šest različnih vrst (bele, bež in rujave), SANDALETE, OPANKE, TENISKE, KOPALNE in PLATNE ČEVLE. — Neprekosljivi so moji »IDEAL«-sandali in polčevlji s podplat iz kromusnja (zelo lahki, elastični, udobni, trpežni in zdravi v nošenju). Na zalogi od št. 19—46.

Trgovina s čevlji J. WAIDACHER-jev naslednik W. WREGG
Maribor, Slovenska ulica 6.

1473